

ผลของความแตกต่างระหว่างเพศและบุคลิกภาพที่มีต่อรูปภาพ
และเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัวในผู้ใหญ่ตอนต้น:

การศึกษาเชิงพฤติกรรม

THE INFLUENCE OF GENDER AND PERSONALITY
DIFFERENCES ON AROUSAL EMOTIONAL PICTURES AND
DIGITIZED SOUNDS IN YOUNG ADULTS: BEHAVIORAL STUDY

สุทิศา ตันติกุลวิจิตร*

Sutisa Tantikulvijit

เสรี ชัดรัมย์**

Seree Chadcham

ภัทรวดี มากมี***

Patrawadee Makmee

ศราวิน เทพสถิตภรณ์****

Sarawin Thepsatitporn

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอารมณ์ด้านการตื่นตัวในผู้ใหญ่ตอนต้น จำแนกตามเพศและบุคลิกภาพ ขณะมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัว เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ 2 X 2 Factorial Posttest Design (between subjects) กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2560 อายุระหว่าง 20-24 ปี ที่อาสาสมัครและยินดีเข้าร่วมการวิจัย บุคลิกภาพแบบเปิดเผย เพศชาย 20 คน

* ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2561 e-Mail: sa2513@gmail.com

** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

**** อาจารย์ประจำสาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

เพศหญิง 20 คน บุคลิกภาพแบบกลาง ๆ เพศชาย 20 คน และเพศหญิง 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) กิจกรรมการทดลองมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัวในผู้ใหญ่ตอนต้น ประกอบด้วยรูปภาพและเสียงดิจิทัล ลักษณะสงบ และลักษณะตื่นเต้น ลักษณะละ 12 ชุด 2) มาตรวัดอารมณ์ความรู้สึก Self-Assessment Manikin (SAM) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ 2-way ANOVA พบว่าความแตกต่างระหว่างเพศไม่มีผลต่อการมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัวในลักษณะสงบและลักษณะตื่นเต้น ความแตกต่างระหว่างบุคลิกภาพไม่มีผลต่อการมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัวในลักษณะตื่นเต้น แต่มีผลต่อการมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัวในลักษณะสงบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คำสำคัญ: อารมณ์ด้านการตื่นตัว, บุคลิกภาพ, เพศ, มาตรวัดอารมณ์ความรู้สึก, การมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัว

ABSTRACT

The purpose of this experimental research was to study the arousal emotional in young adults, gender and personality-while looking at the arousal pictures and listening to the arousal emotional digitized sounds. This experimental research used a 2 X 2 Factorial Posttest Design (between subjects). The samples were students from Burapha University who studied in the academic year 2017, Age 20-24 years. Male, Female 40 extrovert personality (20 men, 20 women). 40 ambivert personality (20 men and 20 women). They volunteered to participate in the research. They are 80 qualification criteria screening. Research tools include experimental looking at the arousal pictures and listening to arousal emotional digitized sounds in young adults. The picture and digitized sound is influenced by the excited and calm of 12 pictures and sounds. Emotional Self-Assessment Manikin (SAM) for evaluating emotions. Data was analyzed by two-way ANOVA. The results indicated that the differences between gender have no influence arousal emotional pictures and digitized sounds in young adults looking at and listening, the influence on excited and calm. Arousal emotion of participants between extrovert and ambivert personality while looking at pictures and listening to arousal digitized sounds that stimulated calm emotion was significant different ($p < .05$) but it that stimulated excited emotion was not significant different.

Keywords: arousal emotional, personality, sex, Self-Assessment Manikin, the arousal pictures and listening to the arousal emotional digitized sounds.

บทนำ

อารมณ์ (emotion) เป็นพลังที่ทรงอำนาจและส่งผลไปยังพฤติกรรมของมนุษย์ มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมาก มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคน อารมณ์ในทางลบอาจเป็นต้นเหตุของการก่อเกิดอาชญากรรม ความขัดแย้ง ส่วนอารมณ์ในทางบวกช่วยให้มองโลกในมุมด้านบวกที่สวยงาม คิดถึงผู้อื่นเชิงสร้างสรรค์ อารมณ์จึงเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจในการศึกษาเป็นอย่างมาก (Yagou, Online, 2006) ทฤษฎีทางด้านอารมณ์ได้จำแนกอารมณ์ความรู้สึกออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) อารมณ์ความรู้สึกประทับใจ (valence) 2) อารมณ์ความรู้สึกด้านการตื่นตัว (arousal) และ 3) อารมณ์ความรู้สึกด้านการมีอิทธิพล (dominance) (ธวัชชัย ศรีพรงาม, เสรี ชัดแจ้ง และสมพร สุทัศน์ีย์, 2558) ซึ่งอารมณ์ด้านการตื่นตัวเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้มนุษย์ตอบสนองและแสดงพฤติกรรมแตกต่างกัน มีความสำคัญในการควบคุมการรับรู้ความใส่ใจ และการประมวลข้อมูล ก่อให้เกิดพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การเคลื่อนไหว การตอบสนองแบบสู้หรือหนี อารมณ์ขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าที่ได้รับ จะทำให้เกิดอารมณ์ด้านความตื่นตัว สามารถแบ่งอารมณ์ด้านการตื่นตัวได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะตื่นเต้น (excited) ลักษณะเฉย ๆ (neutral) และลักษณะสงบ (calm)

จากการศึกษาของศูนย์ทางด้านอารมณ์และความสนใจ (The Center for the Study of Emotion and Attention) พบว่าสิ่งเร้าที่นำมากระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกมีด้วยกัน 4 ประเภท คือ ภาพ เสียง คำ และข้อความ การใช้สิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างย่อมทำให้เกิดอารมณ์ได้ (Bradley & Lang, Online, 1999; Lang, Bradley & Cuthbert, 2005; Bradley & Lang, 2007) ภาพเป็นสื่อที่นิยมนำมาพัฒนาเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการศึกษา รูปภาพเป็นตัวชี้ทางอารมณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาส่วนใหญ่จะรับการประมวลผลที่เร็วในช่วงต้นของความรู้สึก รูปภาพมีผลต่อกระบวนการรับรู้และดึงดูดความสนใจให้เพิ่มขึ้น (Gerdes, Wieser & Alpers, 2014) สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในหลายด้าน ได้แก่ ศิลปะ การศึกษา การทหาร การแพทย์ ระบบสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์ และการโฆษณาสินค้า

นอกจากภาพแล้ว เสียงยังเป็นสิ่งเร้าที่เป็นที่นิยมในการศึกษาเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก ในอดีตมนุษย์รู้จักและนำประโยชน์ของเสียง เช่น เสียงสวดมนต์หรือการท่องมนตราต่าง ๆ ที่ใช้เสียงสูงต่ำ มาใช้เพื่อชักจูงจิตเข้าสู่ภาวะแห่งความสงบ หรือแม้แต่การนำเสียงกลองและการโห่ร้องมากระตุ้นจิตใจให้ฮึกเหิมก่อนออกศึก เป็นต้น ปัจจุบันมีการศึกษาเกี่ยวกับระบบฐานข้อมูลเสียงดิจิทัลที่เป็นเสียงสากลที่มีผลต่ออารมณ์ งานวิจัยของ Gerdes et al. (2010) พบว่าเพศชายจะมีการแสดงออกทางพฤติกรรมของอารมณ์แตกต่างจากเพศหญิง เช่น พฤติกรรมที่รุนแรง การตัดสินใจที่เด็ดขาด การแสดงออกทางความก้าวร้าว ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น การศึกษาของ Bradley and Lang (2007) พบว่าเพศหญิงมีการรับรู้ด้านอารมณ์สูงกว่าเพศชาย และมีการแสดงออกทางสรีรวิทยามากกว่า เช่น อารมณ์อ่อนไหวแปรปรวนง่ายกว่า การรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น การแสดงออกทางกล้ามเนื้อบนใบหน้า อัตราการเต้นของหัวใจ เป็นต้น

บุคลิกภาพ (personality) ของแต่ละคนจะเป็นสิ่งประจำตัวของคนคนนั้นที่ทำให้แตกต่างจากคนอื่น และมีหลายสิ่งหลายอย่างประกอบกันทำให้แต่ละคนมีบุคลิกภาพเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นผลมาจากความคิดและประสบการณ์ที่ได้รับจากสิ่งแวดล้อม บุคลิกภาพเกิดจากความแตกต่างระหว่างคุณลักษณะเฉพาะตัวกับความรู้สึกทางด้านอารมณ์ของบุคคล มีความซับซ้อนและมีลักษณะเด่นเฉพาะตัว เช่น การศึกษาของ Zajenkowski, Goryńska and Winiewski (2012) พบว่ามีความเป็นไปได้มากกว่าที่ผู้ใส่ใจภายนอกและผู้ใส่ใจภายในมีระดับการตื่นตัวได้ไม่เท่ากัน มีการตอบสนองต่อตัวกระตุ้นไม่เหมือนกัน

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลของความแตกต่างระหว่างเพศและบุคลิกภาพที่มีต่อรูปภาพและเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัว โดยสิ่งเร้าที่เป็นรูปภาพและเสียงดิจิทัลที่มีต่อการประมวลผลสภาวะทางอารมณ์ในด้านการตื่นตัววัดค่าจากตัวแปรตาม ในมิติที่กระตุ้นทำให้เกิดรู้สึกสงบและตื่นเต้นวัดพฤติกรรมจากมาตรวัดอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือวัดทางวิทยาศาสตร์อารมณ์ และได้องค์ความรู้พื้นฐานที่เป็นนวัตกรรมใหม่ที่เกิดจากการวัดรูปแบบต่าง ๆ สำหรับนักวิชาการ นักวิจัย ให้พัฒนาเครื่องมือวัดทางวิทยาศาสตร์อารมณ์ และเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อสิ่งเร้าที่มากระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกด้านการตื่นตัวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เปรียบเทียบอารมณ์ด้านการตื่นตัวของผู้ใหญ่วัยตอนต้น จำแนกตามเพศ ขณะมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัว
2. เปรียบเทียบอารมณ์ด้านการตื่นตัวของผู้ใหญ่วัยตอนต้น จำแนกตามบุคลิกภาพ ขณะมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทฤษฎีการตื่นตัว (Affective Arousal Theory) เกิดจากแนวคิดที่ว่า พฤติกรรมของมนุษย์และสัตว์นั้นเป็นการกระทำเพื่อแสวงหาสิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่สบายใจ ทฤษฎีนี้เชื่อว่าอารมณ์เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ควบคุมพฤติกรรมที่มีการจูงใจ เป็นภาวะที่บุคคลพร้อมจะแสดงพฤติกรรม สมองพร้อมที่จะคิด กล้ามเนื้อพร้อมที่จะเคลื่อนไหว การศึกษาธรรมชาติพฤติกรรมของมนุษย์มีการตื่นตัว 2 ลักษณะคือ สงบและตื่นเต้น

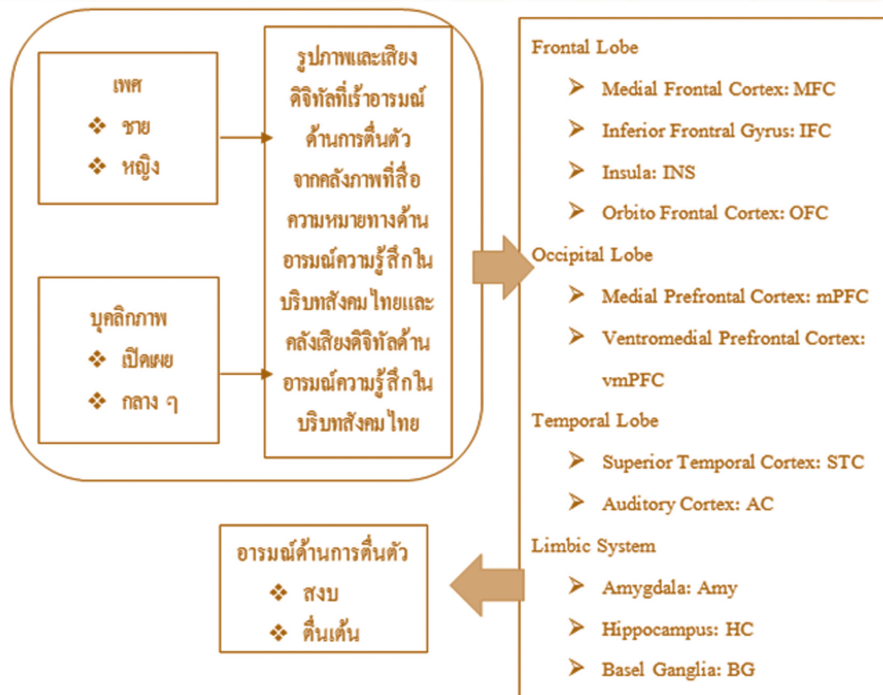
การศึกษามูลของรูปภาพและเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัว จะใช้รูปภาพและเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัว จากระบบคลังภาพที่สื่อความหมายด้านอารมณ์ความรู้สึกในบริบทของคนไทย (รัชชชัย ศรีพรงาม, เสรี ชัดเข้ม และสมพร สุทัศนีย์, 2558) และคลังเสียงดิจิทัลที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกในบริบทของคน มาเป็นตัวกระตุ้นประสาทสัมผัสทางตาและหู เมื่อเห็น

รูปภาพ จอตาซึ่งเป็นตัวรับภาพอยู่ที่ตาทั้งสองข้าง เมื่อตัวรับภาพรับการกระตุ้นจากแสงจะเปลี่ยนพลังงานแสงเป็นสัญญาณประสาทจากจอตาไปตามเส้นประสาทตา ซึ่งจะไปประสานที่ Lateral Geniculate Nucleus (LGN) ของทาลามัสให้ Geniculocalcarine Fiber ไปตาม Optic Radiation ไปสู่สมองใหญ่ กลีบท้ายทอย (visual cortex หรือ occipital cortex area 17) ทำให้เกิดการรับรู้ว่ามีภาพเข้ามา จากนั้นจะถูกส่งไปยัง Association Area (area 18, 19) เพื่อแปลว่าภาพที่เห็นเป็นภาพอะไร (Kravitz et al., 2013; Mendoza-Halliday, Torres & Martinez-Truillo, 2014)

คลื่นเสียงจะกระตุ้นอวัยวะที่มีเดนไดรต์อยู่รอบ ๆ ฐานเซลล์ จะขนส่งสัญญาณประสาทผ่าน Lateral Lemniscus ไปสิ้นสุดใน Inferior Colliculus (สมองส่วนกลาง) ต่อจากนั้นจะผ่านไปยังมีเดียล เจนิคูลेट นิวเคลียส ของทาลามัส แล้วให้เส้นใยประสาทตัวที่ 3 ไปสู่ Primary Auditory Cortex (Brodmann's area 41, 42) ที่สมองใหญ่ กลีบขมับรับรู้การได้ยินเสียงและส่งต่อไปยัง Auditory Association Cortex (Brodmann's area 22) ทำหน้าที่ในการแปลผล เมื่อสมองรับรู้ว่ามีรูปภาพและเสียงดิจิทัลคืออะไร จะก่อให้เกิดประสาทสัมผัสที่ส่งไปยังระบบลิมบิก (Limbic System) เป็นศูนย์กลางของการเกิดอารมณ์ ซึ่งจะประกอบไปด้วย อมิกดาลา (amygdala) และไฮโปทาลามัส (hypothalamus) ซึ่งอมิกดาลาจะทำหน้าที่กระตุ้นให้เกิดอารมณ์พื้นฐานของมนุษย์ ส่วนไฮโปทาลามัสจะสั่งการเป็นกระบวนการรับรู้ (perception) แปลความหมายออกมาเป็นอารมณ์ความรู้สึกจากประสบการณ์เดิม จากนั้นข้อมูลจะถูกส่งต่อมายังสมอง และจะเกิดการตอบสนองทางอารมณ์ความรู้สึกต่อเสียงนั้น ๆ จะเห็นได้ว่าเมื่อมีสิ่งเร้าจากรูปภาพและเสียงดิจิทัลจะเกิดอารมณ์ขึ้น โดยสามารถวัดอารมณ์ได้จากพฤติกรรมที่ได้จากคะแนน SAM

ความแตกต่างระหว่างเพศมีผลต่อการรับรู้หรือการเกิดอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ Gelder, et al. (2010) พบว่าเพศชายจะมีการแสดงออกทางอารมณ์แตกต่างจากเพศหญิง การศึกษาของ Bradley and Lang (2007) พบว่าเพศหญิงมีการรับรู้อารมณ์สูงกว่าเพศชาย และมีการแสดงออกทางสรีรวิทยามากกว่า ขณะที่การศึกษาของ Han et al. (2008) พบว่าเพศหญิงมีการตอบสนองเร็วกว่าเพศชายในระดับพฤติกรรมด้านบุคลิกภาพ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับการเกิดอารมณ์ของบุคคล การศึกษาของ Zajenkowski, Goryńska and Winiewski (2012) เสนอว่าคนที่มีบุคลิกภาพแบบเปิดเผยและคนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว มีระดับการตื่นตัวได้ไม่เท่ากัน คนที่มีบุคลิกภาพต่างกันจะแสดงอารมณ์ต่างกันได้เมื่อได้รับสิ่งเร้าที่เหมือนกัน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. อารมณ์ด้านการตื่นตัวของผู้ใหญ่ตอนต้นระหว่างเพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกัน ขณะมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัว
2. อารมณ์ด้านการตื่นตัวของผู้ใหญ่ตอนต้นระหว่างผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเปิดเผยกับแบบกลาง ๆ แตกต่างกัน ขณะมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัว

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรเป็นนิสิตระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2560 เพศชายและเพศหญิง อายุระหว่าง 20-25 ปี กลุ่มตัวอย่างทดลองเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2560 อายุระหว่าง 20-25 ปี ที่อาสาสมัคร และยินดีเข้าร่วมการทดลอง แบ่งเป็นเพศชายมีบุคลิกภาพแบบเปิดเผย 20 คน เพศหญิงมีบุคลิกภาพแบบเปิดเผย 20 คน เพศชายมีบุคลิกภาพแบบกลาง ๆ 20 คน และเพศหญิงมีบุคลิกภาพแบบกลาง ๆ 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) กิจกรรมการทดลองการมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัวในผู้ใหญ่ตอนต้น ประกอบด้วยรูปภาพและเสียงที่มีผลทำให้รู้สึก

สงบและรู้สึกตื่นเต้น ชนิดละ 12 ภาพ และเสียง 2) มาตรฐานวัดอารมณ์ความรู้สึก (SAM) เป็นมาตรฐานวัดสำหรับประเมินอารมณ์ความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้นเมื่อมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัวของ Bradley and Lang (Online, 1999) ดังภาพที่ 2

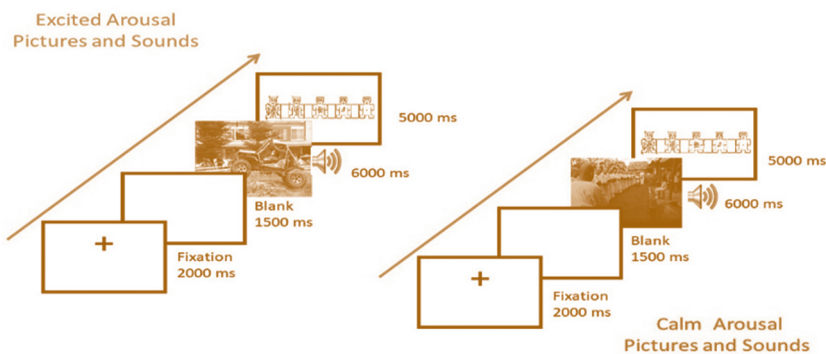

ภาพที่ 2 มาตรฐานวัดอารมณ์ความรู้สึก Self-Assessment Manikin (SAM)

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่

1. ระยะเตรียมการ ประชากรรับนิสิตอาสาสมัครเข้าร่วมการทดลอง นัดหมายและประชุมเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นให้ทำแบบสำรวจบุคลิกภาพห้องประกอบฉบับภาษาไทยเพื่อคัดกรองอาสาสมัครและแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ชี้แจงสิทธิของกลุ่มทดลองให้ทราบ จากนั้นอธิบายกิจกรรมการทดลอง พร้อมทั้งนัดวันและเวลาในการดำเนินการทดลอง

2. ระยะทดลอง ให้กลุ่มตัวอย่างทำกิจกรรมการทดลองด้วยการฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัวในผู้ใหญ่ตอนต้น โดยเริ่มเมื่อหน้าจอปรากฏคำชี้แจง เวลา 5 วินาที หน้าจอจะกลับมาเป็นพื้นสีปกติ และปรากฏจุดคงที่เป็นรูปเครื่องหมายบวก แล้วจะปรากฏรูปภาพและเสียงดิจิทัล ผู้เข้าร่วมทดลองมองไปยังรูปภาพและฟังเสียงพร้อมกัน เป็นเวลา 6 วินาที จากนั้นจะปรากฏมาตรฐานวัดอารมณ์ความรู้สึก (SAM) เพื่อให้ผู้ทดลองประเมินรูปภาพและเสียงดิจิทัลซึ่งมีเวลา 5 วินาที เมื่อผู้เข้าร่วมทดลองคลิกเลือกตัวเลือกของแบบประเมินซึ่งจะเลือกได้ 1 ตัวเลือก หลังจากนั้นการกระตุ้นต่อไปจะเริ่มต้นใหม่จนครบทั้ง 12 รูปภาพและเสียงดิจิทัล หน้าจอคอมพิวเตอร์จะมีข้อความปรากฏ “สิ้นสุดการทดลอง” ให้ผู้เข้าร่วมทดลองพักผ่อนเป็นเวลา 5 นาที จึงเริ่มกิจกรรมการทดลองชุดต่อไป ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 การทดลองการมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัว

การวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรตามคือ อารมณ์ด้านการตื่นตัว ระหว่างเพศชาย เพศหญิง และบุคลิกภาพแบบเปิดเผย และแบบกลาง ๆ ด้วยสถิติ 2-way ANOVA

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 20-25 ปี เป็นเพศชาย 40 คน เพศหญิง 40 คน บุคลิกภาพแบบเปิดเผย จำนวน 40 คน และบุคลิกภาพแบบกลาง ๆ จำนวน 40 คน ทดสอบความคมชัดของสายตาสภาพ ทดสอบตาบอดสีปกติ ทดสอบการได้ยินปกติ ทัศนการใช้มือขวา ไม่มีภาวะซึมเศร้า มีสุขภาพจิตเหมือนกับคนทั่วไป และผ่านการวัดสัญญาณชีพปกติ คิดเป็นร้อยละ 100 นอกจากนี้ผ่านเกณฑ์คัดเข้า โดยไม่มีโรคประจำตัว ไม่เคยได้รับบาดเจ็บที่สมองหรือผ่าตัดสมอง ไม่ได้รับประทานยาหรือผลิตภัณฑ์อาหารเสริมก่อนการทดลอง ไม่เป็นโรคเกี่ยวกับกล้ามเนื้อตาหรือได้รับการผ่าตัดกล้ามเนื้อตา มีอารมณ์ในเชิงบวก

2. การเปรียบเทียบข้อมูลด้านพฤติกรรมจากการทดลองการมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัวในผู้ใหญ่ตอนต้น แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบอารมณ์ด้านการตื่นตัวในลักษณะตื่นเต้น

อารมณ์ลักษณะ	ตัวแปรที่ศึกษา	SS	df	MS	F	p
สงบ	เพศ	.80	1	.80	1.67	.20
	บุคลิกภาพ	1.95	1	1.95	4.08	<.05
ตื่นเต้น	เพศ	0.03	1	0.03	0.03	.88
	บุคลิกภาพ	0.24	1	0.24	0.21	.65

จากตารางที่ 1 แสดงว่าความแตกต่างทางเพศไม่มีผลต่อการมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัวในลักษณะสงบและตื่นเต้น และความแตกต่างของบุคลิกภาพไม่มีผลต่อการมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัวในลักษณะตื่นเต้น แต่ความแตกต่างของบุคลิกภาพมีผลต่อการมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลในลักษณะสงบ โดยบุคลิกภาพแบบเปิดเผยมีอารมณ์ด้านการตื่นตัวลักษณะสงบมากกว่าบุคลิกภาพแบบกลาง ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. จากการทดลองการมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัวในผู้ใหญ่ตอนต้น ความแตกต่างระหว่างเพศไม่มีผลต่อการมองรูปภาพและฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัวในลักษณะตื่นเต้นและลักษณะสงบ เนื่องจากเพศชายและเพศหญิงตอบสนองต่อสิ่งเร้าคล้าย ๆ กัน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีช่วงอายุที่ไม่แตกต่างกันมาก เป็นนิสิตที่มีบริบทชีวิตคล้ายคลึงกัน มีวิถีชีวิต ประสบการณ์ การเลี้ยงดู ได้รับอิทธิพลจากขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งการรับรู้ในอารมณ์ตื่นเต้นและสงบจะต้องอาศัยพื้นฐานประสบการณ์ในการรับรู้ภาพและเสียงเหล่านั้นก่อนจึงจะสามารถแปลผลออกมาว่าเป็นรูปภาพและเสียงที่ตื่นเต้นหรือสงบ จึงเป็นสาเหตุที่อาจส่งผลให้ความแตกต่างทางเพศไม่มีผลต่อการมองรูปภาพและการฟังเสียง สอดคล้องกับแนวคิดจากงานวิจัยของ Domes et al. (2010) ที่ศึกษาปฏิบัติการตอบสนองต่อรูปภาพอารมณ์ด้านลบด้วยภาพถ่ายสมอง เปรียบเทียบระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศในการรับรู้อารมณ์ทั้งด้านประทับใจหรือการตื่นตัว

2. ความแตกต่างระหว่างบุคลิกภาพมีผลต่อการฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านการตื่นตัวในลักษณะสงบ อาจเป็นเพราะว่าบุคลิกภาพที่ศึกษาในงานวิจัยนี้คือ บุคลิกภาพแบบเปิดเผย ซึ่งมีพฤติกรรมที่ชอบสนุก จะมีกิจกรรมการเข้าสังคมคนจำนวนมาก ชอบใช้เวลากับผู้คน และบุคลิกภาพแบบกลาง ๆ ซึ่งมีพฤติกรรมก้ำกึ่งระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบเปิดเผย เป็นบุคคลที่พูดพอควร เดินสายกลาง มีชีวิตที่เรียบง่าย อยู่คนเดียวก็มีความสุข คบหากับคนทั่วไปได้ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tok et al. (2010) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ พบว่านักกีฬาที่มีบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวและแบบเปิดเผย มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับอารมณ์ความรู้สึกด้านการตื่นตัว แต่บุคลิกภาพแบบกลาง ๆ มีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำกับอารมณ์ความรู้สึกด้านการตื่นตัว และการศึกษาของ ประไพพรรณ ศรีปาน (2555) ที่พบว่า คนที่มีลักษณะบุคลิกภาพยึดมั่นในหลักการ (conscientiousness) จะควบคุมอารมณ์ได้ดีกว่าคนที่มีบุคลิกภาพเปิดเผย (extroversion) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อีกทั้งงานวิจัยของ Komulainen et al. (2014) ที่ศึกษาบุคลิกภาพกับอารมณ์ในชีวิตประจำวัน พบว่าบุคลิกภาพแบบแสดงตัวสามารถร่วมทำนายอารมณ์เชิงบวก และบุคลิกภาพแบบมีจิตสำนึกสามารถทำนายการรับรู้อารมณ์เชิงลบที่มีการตื่นตัวได้ แสดงให้เห็นว่าบุคลิกภาพมีผลต่ออารมณ์การตื่นตัวลักษณะสงบ

ข้อเสนอแนะ

บุคลากรทางการศึกษา อาจารย์สถาบันอุดมศึกษาทางด้านประสาทวิทยาศาสตร์ สามารถนำไปประกอบการสอน การวิจัย และการอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ การบริการวิชาการ เพื่อพัฒนาการรับรู้ทางอารมณ์ได้ และบุคลากรทางการแพทย์สามารถนำกิจกรรมการมองรูปภาพ

และฟังเสียงดิจิทัลที่เร้าอารมณ์ด้านตื่นตัวในลักษณะสงบและลักษณะตื่นตัวไปใช้ในการกระตุ้นอารมณ์ผู้ป่วยและจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการบำบัดรักษาอาการได้ การวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยผู้ใหญ่ตอนต้น มีบุคลิกภาพแบบเปิดเผยและแบบกลาง ๆ จึงควรศึกษากับกลุ่มตัวอย่างในช่วงวัยอื่น หรือมีบุคลิกภาพในแบบอื่น เพื่อเปรียบเทียบอารมณ์ของบุคคลในกลุ่มที่ต่างไป ควรนำสิ่งเร้าในลักษณะที่แตกต่างหรือการนำเสนอสิ่งเร้าผสมกัน เช่น เสียงกับคำ เสียงกับภาพ เป็นต้น มาใช้เพื่อเปรียบเทียบอารมณ์จากการถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าที่แตกต่างกัน

บรรณานุกรม

- ธวัชชัย ศรีพรงาม, เสรี ชัดแจ้ง และสมพร สุทัศน์ีย์. (2558). การพัฒนาระบบคลังรูปภาพที่สื่อความหมายทางด้านอารมณ์ความรู้สึกในบริบทของคนไทย. *วิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา*, 13(2), หน้า 57-70.
- ประไพพรรณ ศรีปาน. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ กับประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานธนาคารทิสโก้*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Aluja, A., et al. (2015). Personality effects and sex differences on the International Affective Picture System (IAPS): A Spanish and Swiss study. *Personality and individual differences*, 77, pp. 143-148
- Bradley, M. M., & Lang, P. J. (1999). *Affective norms for English words (ANEW): Instruction manual and affective ratings* (Online). Available: <https://www.uvm.edu/pdodds/teaching/courses/2009-08UVM-300/docs/others/everything/bradley1999a.pdf> [2017, December 1].
- _____. (2007). *The International Affective Digitized Sounds (IADS-2): Affective ratings of sounds and instruction manual*. Gainesville, FL: The Center for Research in Psychophysiology, University of Florida
- Domes, G., et al. (2010). The neural correlates of sex differences in emotional reactivity and emotion regulation. *Hum Brain Mapp*, 31(5), pp. 758-769.
- Gerdes, A., et al. (2010). Brain activations to emotional pictures are differentially associated with valence and arousal ratings. *Frontiers in Human Neuroscience*, 4(175), pp. 1-8.

- Gerdes, A., Wieser, M. J., & Alpers, G. W. (2014). Emotional pictures and sounds: A review of multimodal interactions of emotion cues in multiple domains. *Frontiers in Psychology, 5*, pp. 1-29.
- Han, S., et al. (2008). Neural processing of threat cues in social environments. *Human Brain Mapping, 29*(8), pp. 945-957.
- Kravitz, D. J., et al. (2013). The ventral visual pathway: An expanded neural framework for the processing of object quality. *Trends in Cognitive Sciences, 17*(1), pp. 26-49.
- Komulainen, E., et al. (2014). The effect of personality on daily life emotional processes. *PLoS ONE, 9*(10), pp. 1-9.
- Lang, P., Bradley, M., & Cuthbert, B. (2005). *International Affective Picture System (IAPS): Affective ratings of pictures and instruction manual*. Gainesville, FL: The Center for Research in Psychophysiology, University of Florida.
- Mendoza-Halliday, D., Torres, S., & Martinez-Trujillo, J. C. (2014). Sharp emergence of feature-selective sustained activity along the dorsal visual pathway. *Nature Neuroscience, 17*(9), pp. 1255-1262.
- Plichta, S. B., Kelvin, E. A., & Munro, B. H. (2013). *Munro's statistical methods for health care research*. Philadelphia, PA: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.
- Tok, S., et al. (2010). Evaluation of International Affective Picture System (IAPS): Ratings in an athlete population and its relations to personality. *Personality and Individual Differences, 49*(5), pp. 461-466.
- Yagou, A. (2006). *Critical reflections on design and emotion* (Online). Available: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.540.6362&rep=rep1&type=pdf> [2017, December 1].
- Zajenkowski, M., Goryńska, E., & Winiewski, M. (2012). Variability of the relationship between personality and mood. *Personality and Individual Differences, 52*(7), pp. 858-861.